

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE PRUDNICKIM W ROKU 2012

WSTĘP

Bezrobocie w głównej mierze jest zjawiskiem strukturalnym wynikającym z braku równowagi pomiędzy podażą pracy a popytem na nią i ściśle wiąże się ze zmianami zachodzącymi na rynku pracy.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych – jest to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym.

Mianem zawodu deficytowego określa się zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie. Natomiast zawód nadwyżkowy to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Monitoring zawodów pozwala na analizę struktury osób bezrobotnych oraz zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności. Badanie to dla każdego z powiatów i całego województwa prowadzone jest co pół roku. Badanie półroczne zawiera analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I półroczu danego roku. Raporty roczne ponadto zawierają analizę sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych przeprowadzonej na podstawie przekazanych przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej danych.

Monitoring zawodów pozwoli na ocenę i wyciągnięcie wniosków niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych (określenie odpowiednich kierunków przekwalifikowań

bezrobotnych, zapewniających większą efektywność organizowanych szkoleń) i kształcenia zawodowego ma służyć lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców.

Dzięki monitoringowi nastąpi usprawnienie pracy poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Monitoring ułatwi działania mające zaktywizować osoby długotrwale bezrobotne.

Opracowanie to pozwoli pracownikom instytucji rynku pracy, przedstawicielom instytucji edukacyjnych na zapoznanie się ze skalą niedostosowania struktury zawodów/specjalności do potrzeb rynku pracy, a tym samym wskaże konieczność prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu
- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy samorządowe,
- instytucje szkoleniowe

2. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu są zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz oferty pracy będące w dyspozycji Urzędu Pracy.

Dane oparte są na podstawie załączników do sprawozdania MPiPS-01:

- załącznik 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy”
- załącznik 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”

3. Sytuacja demograficzna w powiecie prudnickim.

Bilans ludności w powiecie w ostatnich latach wskazuje na zarysowujący się kryzys demograficzny oraz wyraźne osłabienie dynamiki demograficznej. W ostatnich latach liczba ludności w powiecie systematycznie spadała: według danych GUS na koniec 2008 r. wynosiła 59 032 osoby, w 2009 r. – 58 732 osoby, w 2010 r. odnotowano już 58 509 osób. Natomiast rok 2011 przyniósł znaczny spadek liczby mieszkańców powiatu do poziomu 57 583 osoby (zmniejszenie o 926 osób w stosunku do grudnia 2010 r.).

W 2011 r. w powiecie odnotowano ujemny ruch naturalny ludności. Liczba urodzeń żywych (547) była niższa od liczby zgonów (645), co spowodowało, że przyrost naturalny wyniósł – 98 osób.

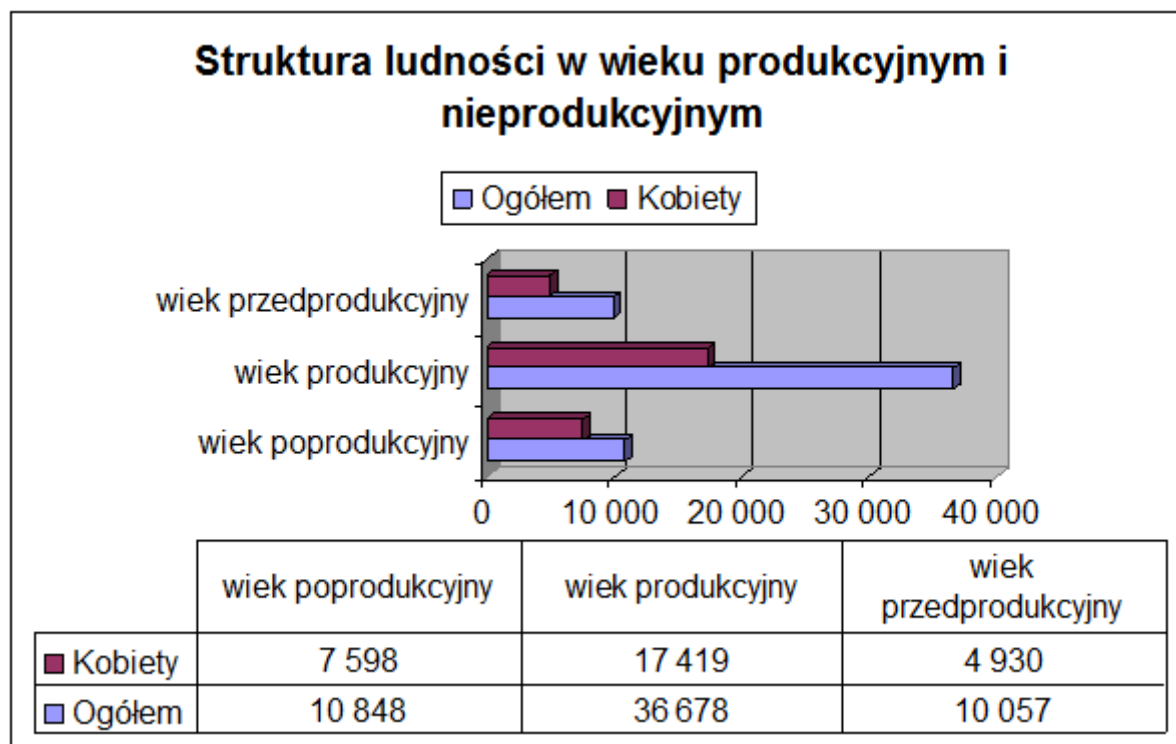
Na sytuację demograficzną w powiecie prudnickim wpływa m.in. zjawisko migracji zarobkowych do krajów Unii Europejskiej, głównie do Niemiec, Holandii, Wielkiej Brytanii czy Irlandii. Zjawisko to nabiera trwałego charakteru, co prowadzi do osłabienia kondycji demograficznej powiatu. Z danych statystycznych GUS wynika, że na koniec grudnia 2011 r. migracje zagraniczne na pobyt stały w powiecie prudnickim charakteryzowały się większym odpływem niż napływem, przy napływie 49 osób i odpływie 179 osób bilans wyniósł – 130 osób. Bilans ten w stosunku do roku ubiegłego jest niższy o 54 osoby (2010r.: napływ- 62 osób, odpływ:-138 osób, bilans – 76). Podobna sytuacja dotyczy migracji wewnętrznych i głównie ma związek z miejscem wykonywania pracy. Wielu mieszkańców powiatu prudnickiego dojeżdża do pracy – głównie do Opola, co często prowadzi do decyzji o zmianie miejsca

zamieszkania. W 2011r. napływ do powiatu prudnickiego wynosił 530 osób, natomiast odpływ – 768, co dało ogólny bilans – 238 osób.

Biorąc pod uwagę płeć to kobiety, których jest 29 947, stanowią większość mieszkańców w powiecie prudnickim, tj. ok. 52 % (27 636 – mężczyźni, tj. ok. 48 % ogółu ludności – stan na 31 grudnia 2011 r.). Z kolei ze względu na teren zamieszkania w powiecie 30 466 osób zamieszkuje obszar miejski, co stanowi , natomiast 27 117 osób zamieszkuje obszar wiejski – stan na 31 grudnia 2011 r.

Jak wynika z prognozy ludności Głównego Urzędu Statystycznego na lata 2011 – 2035 liczba mieszkańców powiatu prudnickiego będzie stopniowo zmniejszała się by w 2013 r. wynieść 57 473 osób. Natomiast w 2035 r. liczba ludności może spaść nawet do poziomu 51 192.

Wykres 1 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym – stan na 31 grudnia 2011r.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. liczba osób w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 10 057 osób, co stanowiło ok. 17,5 % ogółu mieszkańców powiatu prudnickiego. W wieku produkcyjnym było 36 678 mieszkańców powiatu, tj. ok. 63,2 % ogółu. Natomiast osób w wieku poprodukcyjnym – 10 848, tj. ok. 18,8 % ogółu mieszkańców. Tak niewielka różnica między ilością osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym zdaje się potwierdzać kierunek zmian prowadzący do stałego wzrostu osób w wieku poprodukcyjnym. W 2011 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadło 57 w wieku nieprodukcyjnym.

Sytuacja demograficzna w powiecie prudnickim stanowi odzwierciedlenie sytuacji w województwie. W związku z tym Samorząd Województwa pracuje nad programem Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim, która ma być kompleksowym, komplementarnym, a przez to skutecznym przeciwdziałaniem problemom demograficznym regionu.

3. POZIOM BEZROBOCIA

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Prudniku na koniec grudnia 2012 r. wynosiła 3513 osób, z czego 1714 stanowiły kobiety.

Z ogólnej liczby bezrobotnych 382 osoby jest uprawnionych do zasiłku, natomiast 3131 osób nie posiada prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Liczba bezrobotnych w podziale na gminy:

Biała	- 537 osób	w tym kobiety 285
Głogówek	- 618 osób	w tym kobiety 321
Lubrza	- 294 osoby	w tym kobiety 141
Prudnik	- 2064 osoby	w tym kobiety 967

Stopa bezrobocia w powiecie prudnickim na dzień 31 grudnia 2012 r. wynosiła 19,3 %.

Stopa bezrobocia w powiecie prudnickim w latach 2006 - 2012

	Stopa bezrobocia w % na dzień 31.12.						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Powiat	20,2	15,9	13,6	16,4	17,6	18,0	19,3
Województwo	16,3	12,0	9,9	12,6	13,1	13,3	14,2
Kraj	14,9	11,4	9,5	11,9	12,3	12,5	13,4

BEZROBOCIE W POWIECIE PRUDNICKIM Z PODZIAŁEM NA GMINY - stan na dzień 31.12.2012r.

Liczba bezrobotnych

	Ogółem	Kobiety	w tym													
			do 25 roku życia		długotrwale bezrobotni		pow. 50 roku życia		bez kwalifikacji zawodowych		z prawem do zasiłku		bez prawa do zasiłku		zwolnieni z przyczyn dot. zakładu	
			ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Miasto	1628	743	242	116	950	459	474	162	364	233	187	86	1441	657	82	46
Wieś	436	224	108	56	250	132	106	41	255	64	47	25	389	199	27	16
Miasto i Gmina Prudnik	2064	967	350	172	1200	591	580	203	619	297	234	111	1830	856	109	62
Gmina Lubrza	294	141	63	25	150	82	73	23	87	36	43	13	251	128	14	3
Miasto	169	87	27	13	91	54	42	14	68	32	18	7	151	80	4	4
Wieś	368	198	99	53	196	119	88	38	127	64	30	19	338	179	16	13
Miasto i Gmina Biała	537	285	126	66	287	173	130	52	195	96	48	26	489	259	20	17
Miasto	311	168	67	42	173	103	63	21	130	69	31	17	280	151	9	5
Wieś	307	153	88	44	163	83	67	18	101	45	26	15	281	138	9	5
Miasto i Gmina Głogówek	618	321	155	86	336	186	130	39	231	114	57	32	561	289	18	10
PUP Σ =	3513	1714	694	349	1973	1032	913	317	1132	543	382	182	3131	1532	161	92

Zamieszkali na wsi PUP Σ =	1405	716	358	178	759	416	334	120	570	209	146	72	1259	644	66	37
-------------------------------	------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	----	------	-----	----	----

ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

Na 3513 osób bezrobotnych zarejestrowanych w analizowanym okresie najliczniejszą grupę stanowili **bezrobotni bez zawodu - 403 osoby** oraz **bezrobotni w zawodzie sprzedawca - 378 osób**.

Struktura bezrobotnych w pozostałych zawodach w przedziale do 30 osób przedstawiała się następująco:

Murarz	165
Krawiec	152
Ślusarz	93
Robotnik gospodarczy	86
Szwaczka	79
Technik ekonomista	71
Obuwnik przemysłowy	60
Stolarz	50
Mechanik samochodowy	47
Kucharz	44
Cukiernik	42
Fryzjer	35
Magazynier	33
Piekarz	33
Malarz – tapeciarz	31

Najmniejszą grupę stanowią bezrobotni w zawodach:

Biotechnolog	1
Fizyk	1
Pilarz	1
Ogrodnik	1
Strażak	1
Strażnik leśny	1
Cieśla	1
Zdun	1
Dojarz	1
Monter - elektronik	1
Rymarz	1

Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie prudnickim w 2012 r.

W analizowanym okresie ogółem zarejestrowało się 4685 osób, z czego najliczniejszą grupę stanowili **bezrobotni bez zawodu - 837 osób** oraz **bezrobotni w zawodzie sprzedawca 397 osób**.

Struktura napływu bezrobotnych w pozostałych zawodach w przedziale do 30 osób przedstawiała się następująco:

Murarz	147
Robotnik gospodarczy	110
Ślusarz	107
Krawiec	105
Technik ekonomista	94
Szwaczka	86
Obuwnik przemysłowy	78
Ekonomista	47
Magazynier	43
Fryzjer	42
Kucharz	29
Technik administracji	28
Technik prac biurowych	23
Technik mechanik	22

Najmniejszy napływ wystąpił w zawodach:

Doradca rolniczy	1
Kierownik działu produkcji	1
Fizyk	1
Inżynier ogrodnictwa	1
Nauczyciel geografii	1
Historyk	1
Nauczyciel chemii	1
Administrator baz danych	1
Operator ładowarki	1
Praczka	1
Kierownik magazynu	1
Dyrektor generalny	1
Rzecznik	1
Technik fizjoterapii	1

ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

W 2012 roku zgłoszono ogółem 1261 ofert pracy.

Najliczniejszą grupę ofert pracy stanowiły oferty w zawodach **robotnik gospodarczy - 328, sprzedawca – 106 i technik prac biurowych – 70.**

Struktura ofert pracy w pozostałych zawodach w przedziale do 10 ofert przedstawiała się następująco:

Pomoc kuchenna	28
Szwaczka	27
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	25
Przedstawiciel handlowy	26
Kelner	22
Kierowca samochodu ciężarowego	21
Robotnik budowlany	21
Kucharz	21
Murarz	18
Magazynier	15
Recepcjonista	12
Sprzątaczką biurowa	11
Barman	10
Operator urządzeń do produkcji napojów bezalkoholowych	10

ZESTAWIENIE ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE PRUDNICKIM W 2012 R.

W 2012r. zawodami deficytowymi w powiecie prudnickim były następujące grupy zawodowe:

Rzemieślnicy – Max
Operatorzy maszyn i urządzeń – Max
Kaletnicy, rymarze i pokrewni – Max
Asystenci nauczycieli –Max
Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek pokrewni – Max
Doradcy finansowi i inwestycyjni – Max
Monterzy Sprzętu elektrycznego – 7,5000
Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej – 5,0000
Przedstawiciele handlowi – 3,2500
Pomoce kuchenne – 3,1111
Gospodarze budynków – 3,0182
Archiwiści i muzealnicy – 3,0000
Sekretarki – 2,6667

Natomiast w rankingu zawodów nadwyżkowych przeważają grupy zawodowe:

Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych – 0,8000
Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych – 0,7500
Monterzy sprzętu elektronicznego – 0,7353
Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym – 0,7241
Technicy elektronicy i pokrewni – 0,6667
Kucharze – 0,5676
Elektrycy budowlani i pokrewni – 0,5294
Spawacza i pokrewni – 0,4545
Pracownicy ochrony osób i mienia – 0,3750
Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne – 0,3333
Magazynierzy i pokrewni – 0,3261
Szwaczki, hafciarki i pokrewni – 0,3182

WNIOSKI

Przeprowadzona analiza pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

1. Większość bezrobotnych to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. W większości dysponowali oni kwalifikacjami na poziomie średnim, zasadniczym bądź nie posiadali w ogóle kwalifikacji i doświadczenia zawodowego. Najliczniej reprezentowanymi przez nich zawodami i specjalnościami były: sprzedawcy, krawcy, robotnicy gospodarczy, szwaczki, murarze i stolarze meblowi.
2. Najbardziej dynamiczny przyrost liczby bezrobotnych miał miejsce wśród osób bez kwalifikacji, sprzedawców, murarzy, ekonomistów, ślusarzy, krawców i szwaczy.
3. Pracodawcy zgłaszali do urzędu pracy chęć zatrudnienia osób bezrobotnych przede wszystkim w zawodach takich jak: robotnik gospodarczy, sprzedawca, pracownik biurowy, murarz i kierowca samochodu ciężarowego.
4. Znaczny deficyt podaży siły roboczej występował w zawodach takich jak: kierowca samochodu dostawczego, przedstawiciel handlowy, brukarz, agent sprzedaży bezpośredniej, specjalista do spraw sprzedaży. Istotna nadwyżka podaży siły roboczej występowała w zawodach takich jak: ślusarz, malarz-tapeciarz, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, tokarz, szwaczka i tapicer.

Prawie wszystkie zgłaszane oferty pracy wymagały posiadania przez bezrobotnych wykształcenia co najmniej zawodowego. Z tego względu duża grupa bezrobotnych bez zawodu ma nikłe szanse uzyskania pracy. W tym względzie nieco może złagodzić sytuację system aktywizacji zawodowej w formie szkoleń, staży i przygotowania zawodowego.

Wymagania pracodawców rosną w stosunku do osób z wysokimi kwalifikacjami, po za ściśle kierunkowym wykształceniem wymagana jest bardzo dobra znajomość języków obcych w mowie i w piśmie, bardzo dobra umiejętność obsługi komputera i programów komputerowych.